

AUGUST PUIG PINTOR GESTUALISTA

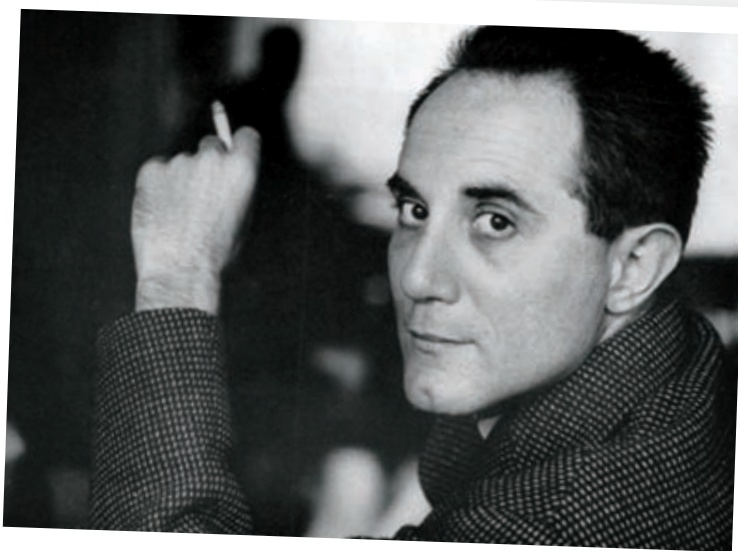
EN EL PAISATGE DE MONELLS VA ACONSEGUIR UN TALLER
I UNA RESIDÈNCIA QUE EL VAN FER IMMENSAMENT FELIÇ

El 25 d'octubre de 1999 va morir August Puig i Bosch, establert a Monells (Baix Empordà) des de l'any 1975. La seva obra va propiciar, des del seu inici a Barcelona, l'adhesió dels col·leccionistes i dels més acreditats crítics, com, a Catalunya, Juan-Eduardo Cirlot o Alexandre Cirici Pellicer, entre molts altres. La seva biografia segurament va ser modelada per les vivències a la Guerra Civil i l'asfixiant postguerra, que gairebé el varen foragitar de la seva Barcelona natal.

SEBASTIÀ GODAY CUIXART > TEXT

Jo parlo amb els colors.
A. PUIG

A la república independent de Monells, el rei va ser August Puig (Barcelona, 1929 - Monells, Girona, 1999), amb el seu entusiasme encomanadís i la seva profunda capacitat de projecció. Monells es va convertir des de l'any 1975 en una mena de centre d'irradiació de la personalitat d'aquest artista únic, innovador i incontestable dins el panorama de l'art de la segona meitat del segle XX, tant a Catalunya com a l'Europa que tan bé va conèixer i estimar. Dit això, també em cal constatar que el vaig conèixer, saludar, lamentablement, només en dues ocasions, i en totes dues l'acompanyava un altre gran artista rendit a l'Empordà: l'escultor Marcel Martí. Evidentment no puc pretendre escriure fonamentant-me en aquestes escasses trobades, una de les quals va

tenir lloc a la galeria Expoart, d'Àngela Rodeja i Domènec Fita, però sí que em varen servir per situar l'home: l'August Puig irradiava, generós, una mena d'aura d'entusiasme, fos davant un quadre

Lourdes Cirlot considerava que l'August era un dels més potents i inclassificables dels artistes informals, abstractes del moment

aliè, davant d'una bona croqueta en un vernissatge o davant la necessitat imperiosa de saber més, de conèixer millor a qui se li acabava de presentar. I tot amant per una altra qualitat definitiva del personatge: el sentit de l'humor, no cal dir que intel·ligent i precís, que vehiculava amb la mateixa destresa amb què un operari maneja una eina i que feia, com a conseqüència immediata, que t'afegissis al seu amplíssim cercle d'admiradors i d'amics, en una mena de Fa-

>> Ballet de la vida i la mort 2,
1948. Oli / tela. . 200 x 200 cm.

cebook *avant la lettre*. Fins aquí el meu escàs coneixement personal de l'artista, però evidentment coneixia la seva obra i l'admirava. La professora Lourdes Cirlot, filla de qui va ser un dels grans valedors de l'August, Juan-Eduardo Cirlot, a principi dels anys 80 a la Universitat de Barcelona, considerava i publicava que l'August era un dels més potents i inclassificables dels artistes informals, abstractes, del moment. L'absència de l'artista m'ha estat suplerta per persones que el van conèixer i el van estimar: Ingrid, la seva esposa, sueca; el seu fill Pau, i el seu amic de l'ànima, el músic postexpressionista Joan Guinjoan, tots ells veïns de Monells.

El primer estranger becat a França

Fill del reconegut pintor Lluís Puig Borella, les característiques, personalíssimes, de l'art d'August Puig es varen forjar amb poc temps, a París: va ser

el primer estranger becat pel govern francès després de la devastació originada per la Segona Guerra Mundial, l'any 1948. Va seguir un aprenentatge fet a cops d'intuïció i de voluntat, de converses i de treball, qualitat que en ell era indispensable. Un altre factor decisiu en la seva formació fou el viatge, el moviment, el canvi de domicili constant: viatges sense programació, llargs i plens de mirades, però sempre amb la voluntat de conèixer alguna

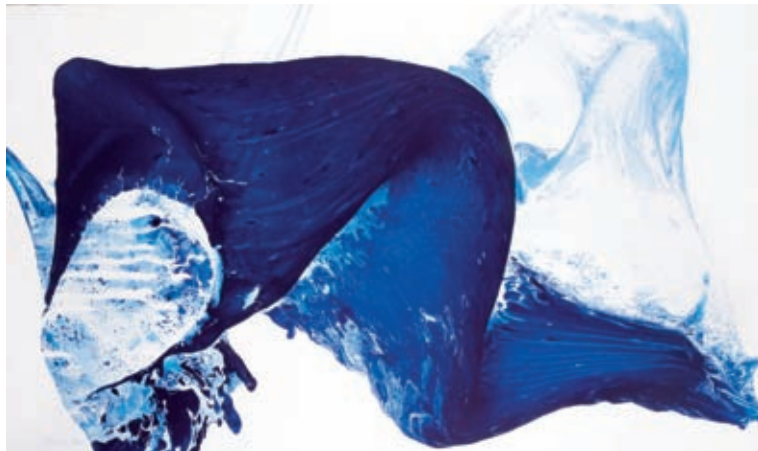
La seva tècnica era personal i intransferible, i mai va voler compartir-la amb ningú, perquè en la concentració creativa, a l'estudi no admetia cap mena d'interferència

cosa més que el pur turisme. Són innumerables les seves vivències a Barcelona, Cadaqués, Alemanya, Suïssa, l'Algèria francesa, Suècia, Anglaterra, els Estats Units... i Monells; incalculables les coneixences fetes arreu del món; inacabable la relació d'exposicions inaugurades; infinits els tallers i espais on va treballar.

S'inicià amb unes primeres provatures, diguem-ne barcelonines i parisenses, no exactament abstractes, influïdes per Miró –a qui va conèixer– i Klee; obres en les quals els colors contundents s'uneixen en la tela en una representació expressionista d'animals i ànimes ferotges, ullots teatrals, elements subjectes sempre a la deformació, a la caricatura, als contrastos. Són les peces que li obriren camí, encara que tímid, pel col·leccionisme europeu i que van convèncer-lo que el camí endegat per l'art era el bo.

>> **Silvà, 1961.**
Oli / tela.
195 x 114 cm.

>> **Hermafrodita, 1973.** *Oli / tela.* 114 x 195 cm.

>> **Salomé, 1988.**
Oli / tela.
115 x 180 cm.

Una tècnica particular

No va ser fins a mitjan dels anys cinquanta que la seva obra es transformà en allò que genèricament anomenem *abstracte*. L'August en va ser el primer oficial de l'Estat espanyol, amb una fórmula tècnica pròpia basada en la barreja dels colors a l'oli i l'aigua sobre la superfície del paper o de la tela de lli mantenint-ne la blancor original sigui respectant la base o per imprimació; una tècnica personal i intransferible que mai va voler compartir amb ningú, perquè en la concentració creativa, a l'estudi, no admetia cap mena d'interferència. De fet és una manipulació de les taques de color, del control de la densitat i del gruix de la pintura i de l'aquositat, seguida d'una segona manipulació, en la qual el gest condueix els colors en uns balanceigs precisos que, per gravetat o per atzar,

mouen la pintura, i creen un traçat, un rastre, cap on li convenia a l'August, que sempre procedia a partir d'una idea, d'una imaginació prèvia, fins al punt que són escasses les peces titulades *Sense títol*. En aquest aquellarre de taques -tachista-, la taca inicial és sotmesa a una transformació a la recerca de volums, d'intensitats, de giragonses, de sensacions, sempre en ella mateixa, i el resultat és com una

En aquest aquellarre de taques -tachista-, la taca inicial és sotmesa a una transformació a la recerca de volums, d'intensitats, de giragonses, de sensacions, sempre en ella mateixa

prolongació infinita del test psicològic de Rorschach. La primera sensació en l'espectador és la de l'elegància neta, continguda; una obra de Puig es compon, en una proporció significativa, del primer cop d'ull, i també, encara que pugui semblar pejoratiu, d'una forta càrrega de decorativisme -qualsevol peça de l'August llueix en una paret blanca d'interior-. Després hom pot viatjar pels colors, pels paisatgismes monocroms, pel desenvolupament de les taques a la recerca de formes informes, de suggeriments i evidències, i traces, en perfecta concordància amb la llibertat creativa: un retall de bellesa, de la seva bellesa. Una pintura com la seva no pot tenir continuïtat, i no en té.

Sebastià Goday Cuixart és llicenciat en història de l'art.